

HAC AYLARI VE HAC GÜNÜ (3)

(...dünden devam)

Bakara: 198'nci âyette Allah'ın lütuf ve keremini aramakta bir sakınca olmadığı; Arafât'tan indikten sonra Meş'ar-i Harâm 'da Allah'ın anılması emredilmektedir. Câhiliyye döneminde hac aylarında üç ticaret pazarı kurulurdu. Birincisi Mekke dışındaki Ukaz 'da kurulurdu. Zî'l-Ka'de ayında kurulan bu pazar yirmi gün sürerdi. İkinci pazar Zu'l-mecâz 'da kurulur, Arefe ve bayram gününe kadar sürerdi. Üçüncüsü de bayram günlerinde Minâ'da kurulurdu. Müslüman lar, hac aylarında böyle ticaret yapılmasını günâh saydılar. Buhârî , Müslim ve Nesâî , İbn Abbâs 'tan şunu aktarıyorlar: "İlk zamanlarda insanlar hac zamanı, Minâ 'da, Arafât 'ta ve Suku'l-mecâz 'da alışveriş ederlerdi. Müslüman lar, ihrâmda iken alışveriş etmekten çekindiler. Yüce Allah: *'Hac aylarında Rabbinizin lütuf ve keremini aramanızda sizin için bir günâh yoktur'* âyetini indirdi."

[\[1\]](#)

198-199'ncü âyetlerde, hac görevine engel olmadıktan ve haccın âdâbı dışına çıkılmadıktan sonra hac aylarında ticâret yapmanın, ya da meşrû biçimde çalışıp kazanmanın günâh olmadığı belirtilmiştir. Hacıların, Arafât'tan indikten sonra Müzdelife'de bulunan Meş'ar-i Harâm'da Allah'ı anmaları, Meş'ar-i Harâm 'dan da hep birlikte Allah'ı anarak, O'ndan mağfiret dileyerek inmeleri emredilmektedir.

200-202'nci âyetlerde Arapların, İslâm'dan önce hac ibâdetlerini yaptıktan sonra Minâ'da durup atalarının iyiliklerini andıklarına işâret ediliyor ve Müslüman lara, haccı tamamladıktan sonra atalarını andıkları gibi, hattâ ondan da fazla Allah'ı anmaları, O'na şükretmeleri vurgulanıyor.

Âyette, hacda bulunan bazı yer adları geçmektedir: Arafât: Zi'l-hic-ce'nin dokuzuncu günü hacıların toplandığı ovadır. Hacıların burada ihrâmli bulunmaları, yani dikişli giysilerinden soyunup iki havluya sarılmış olarak durmaları şarttır. Bu mahşerî kalabalık, insana dünyâ tasalarını unutturur, sanki mahşer demini yaşatır. Burada insanlar arasında tam eşitlik kurulur. Meş'ar-i harâm: Arafât'la

Minâ
arasında, Müzdelife
'de bulunan bir yerdir. Hacılar, Arafât
ovasından sonra Müzdelife
'ye gelir, sabah namazını buradaki Meş'ar-i Harâm
'da kılarlar.

"İnsanlardan kimi dünyâyâ düşkündür. Allah'tan sadece dünyâlık ister. Öylelerinin âhirette nasîbi yoktur. Ama kimi de Allah'tan dünyâ ve âhiret iyiliğini ister. Böyleleri, dünyânın da âhiretin de iyiliğine ererler. Onlara kazandıkları tastamam verilir. Allah kimsenin eylemini zâyî etmez. Allah'ın hesabı çabuktur." (Bakara: 200-201)

Bu âyetler gösteriyor ki İslâm'da dünyâdan el etek çekme yoktur. Müslüman, dünyâda da güzel yaşamaya çalışır, âhirette de. Dünyânın da iyiliklerine, güzel nimetlerine ermek ister, âhiretin de. 201'nci âyette belirtilen du'â, du'âların en güzelidir.

[1]. Buhârî, Tefsîr, sûre: 110; Müslim, Salât: 217; et-Tâc: 4/299

